

Sprawy prawne podsumowanie zmian w okresie 2017-2018

Barbara Szczepańska

Zjazd Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich

Poznań 2018

Najważniejsze prace

- KE: modernizacja prawa autorskiego (jesień 2016 -)
 - Projekt dyrektywy w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym (COM/2016/0593) – **trilog (Komisja, Rada, Parlament)**
- MKiDZN: konsultacje społeczne projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o ochronie baz danych (UC132) (*Traktat z Marrakeszu i implementujące go instrumenty: dyrektywa i rozporządzenie*) (czerwiec 2018-) – **przed Radą Ministrów**
- MKiDZN: Ustawa o o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. 2018 poz. 1293) – **obowiązuje od 19/07/2018**
- KE: projekt dyrektywy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (COM(2018) 234) (26/04/2018) – **prace na poziomie UE**

Projekt dyrektywy w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym

- **wprowadzenie** wyjątku na rzecz text i data mining (art. 3 i art. 3a)
 - przesądzenie, że obejmuje biblioteki i instytucje dziedzictwa
 - wyjątek nie jest obowiązkowy, właściciele praw autorskich mogą zastrzec prawo do TDM
- **rozszerzenie** dozwolonego użytku edukacyjnego na dostęp cyfrowy (art. 4)
 - biblioteki mogą korzystać obsługując instytucje edukacyjne – wprowadzanie dozwolonego użytku nie jest obowiązkowe, jeśli są dostępne licencje
- **obowiązkowy** dozwolony użytek w zakresie zachowania i ochrony (art. 5)
 - przesądzenie bezwzględnego charakteru dozwolonego użytku
- **łączenie dozwolonego użytku (art. 6)**
- **regulacja** dotycząca dzieł niedostępnych w obrocie handlowym – (art. 7-9)
 - dozwolony użytek tam, gdzie nie ma licencji
- wprowadzenie prawa pokrewnego wydawców (art. 11)
- filtrowanie treści (art. 13)

Brak odpowiedzi na problemy związane z użyczaniem kopii cyfrowych, międzynarodową usługą dostarczania dokumentów (document delivery), współpracy bibliotek w ramach zamkniętych sieci (shared preservation networks) a także redefinicji wyposażonych terminali (dedicated terminals).

Extended Collective Licensing

Why Libraries Care, and Why You Should Also

Stephen Wyber, Manager, Policy and Advocacy, IFLA

MKiDZN: projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o ochronie baz danych

- definicja utworu lub innego przedmiotu ochrony, beneficjenta, kopii w dostępnym formacie oraz upoważnionego podmiotu
 - **beneficjent**- osoby niewidome, osoby z dysfunkcją wzroku niepoddającą się korekcji w takim stopniu, aby sprawność ich wzroku stała się zasadniczo równoważna ze sprawnością wzroku osób bez takiej dysfunkcji
 - **upoważniony podmiot** - uczelnia która w ramach działań statutowych prowadzi działania na rzecz beneficjentów w zakresie edukacji, szkoleń, czytania adaptacyjnego lub dostępu do informacji
 - **kopia w dostępnym formacie** - kopia powstała w wyniku działania, niezbędnego w celu zapewnienia beneficjentowi równie skutecznego i wygodnego dostępu do utworu, jak ten, z którego korzystają osoby bez dysfunkcji
- zakres dozwolonego korzystania
 - Zwielokrotnianie i rozpowszechnianie (prawo do publicznego komunikowania, publicznego udostępniania oraz wprowadzania do obrotu i użyczenia beneficjentom i upoważnionym podmiotom – kopii wykonanych samodzielnie lub otrzymanych od innych upoważnionych podmiotów)
- obowiązki upoważnionych podmiotów - udostępnianie i aktualizacja na stronie www:
 - wykazu utworów, których kopie w dostępnych formatach posiada, a także informacji o rodzajach tych formatów
 - nazw i danych kontaktowych upoważnionych podmiotów, z którymi prowadzi wymianę kopii utworów w dostępnych formatach
 - informacji o sposobie realizacji obowiązków z art. 35b (zniechęcanie do niedozwolonego zwielokrotniania i rozpowszechniania)
- regulacja dotycząca przejrzystości i wymiany informacji
 - Rejestr prowadzony przez KE – dane przekazywane za pośrednictwem MKiDZN – na wniosek

MKiDZN: projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o ochronie baz danych

Wprowadza:

- dozwolony użytek baz danych i programów komputerowych
- **bezwzględny charakter dozwolonego użytku**

Nie ma:

- odpłatności
- obowiązku sprawdzania oferty rynkowej

Regulacja dotycząca dostępu do kopii w dostępnych formatach na rynku wewnętrznym – Rozporządzenie 2017/1563

- od 12 października EU/EEA
- Od 1 stycznia wszystkie kraje , które ratyfikowały Traktat (obecnie 43)

Getting Started: New IFLA Guide on Making the Marrakesh Treaty Real

The Marrakesh Treaty has already had a major impact on copyright legislation, removing legal barriers to making and sharing copies of books in accessible formats. But to ensure that people with print disabilities benefit from genuinely equal access, implementation is key. A new IFLA guide helps libraries take this final step, and make the promise of Marrakesh real.

When the Marrakesh Treaty was signed five years ago, it was celebrated as a major advance towards fair access to information for people with print disabilities. It addressed the 'book famine' – the serious lack of books and other materials in accessible formats.

A key factor behind this was copyright. To make a copy in an accessible format, people with print disabilities and the institutions that served them – libraries in particular – needed to seek authorisation from rightholders. Meanwhile, rightholders (often publishers) were not producing such copies themselves, leaving millions of people without access.

The Treaty obliges its members to remove these barriers, allowing for the making and sharing of accessible format books, including across borders. Further details about the Treaty are available on [the IFLA website](#).

International Federation of
Library Associations and Institutions

MARRAKESH RATIFICATION AROUND THE WORLD

1 October, 2018

The below chart is an updated and expanded version of the chart IFLA released in June. It includes an increased number of European member States, as well as those covered by the Association of Research Libraries' [inventory](#) of legislation in countries which have ratified the Marrakesh Treaty. Information is sourced from contacts with library associations and associations of people with print disabilities, as well as the ARL document. In many cases, legislation is still under discussion, and so this document should only be taken as a starting point for further investigation. Corrections, clarifications and improvements are highly welcome – please feel free to send them to Stephen.wyber@ifla.org and Ariadna.matas@ifla.org

COUNTRY	STATUS ¹	<i>Remuneration (books)²</i>	<i>Remuneration (audio-books)</i>	<i>Commercial availability</i>	<i>Registration Obligation</i>	<i>Additional Record-Keeping Requirements</i>	<i>People with dyslexia included?</i>	<i>People with other disabilities included?</i>
Argentina	Ratified, National Law Under Discussion ³	Good	Good	Unclear (good)	Unclear	Relatively good	Good	Good

Ustawa o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi

Stanowisko przesłane wspólnie z EBIB i Poznańską Fundacją Bibliotek Naukowych (17 maja 2017)

- Objęcie regulacją wszystkich podmiotów zajmujących się zbiorowym zarządzaniem
- Zasada "jednego okienka"
- Wynagrodzenie na poziomie „0” w określonych przypadkach lub przez określone instytucje
- Spójne tabele wynagrodzeń z racjonalnymi i stosownymi dla sposobów wykorzystania wysokościami stawek
- Możliwość samodzielnego udzielania licencji powinna obejmować prawo do udzielania licencji CC
- Przy wprowadzeniu rozszerzonego zbiorowego zarządu ograniczona możliwość opt out.
- Przejrzyste sprawozdania OZZ
- Otwarte formaty danych we wszystkich przepisach odnoszących się do zbierania i udostępniania danych.

KE: projekt dyrektywy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (re-use) COM(2018) 234

- **Dane badawcze:** państwa członkowskie zostaną zobowiązane do opracowania polityki dotyczącej otwartego dostępu do danych badawczych pochodzących z badań naukowych finansowanych ze środków publicznych, przy zachowaniu elastyczności we wdrażaniu tego obowiązku. Zakresem dyrektywy w sprawie informacji sektora publicznego objęte zostaną także dane badawcze, które udostępniono już w wyniku istnienia wymogu zapewnienia otwartego dostępu, przy czym nacisk zostanie położony na aspekty związane z ponownym wykorzystywaniem tych danych.
- **Dane dynamiczne/API:** nałożenie na państwa członkowskie „miękkiego” obowiązku udostępniania danych dynamicznych w odpowiednio krótkim terminie oraz wprowadzenia API. W odniesieniu do ograniczonej liczby podstawowych zbiorów danych o wysokiej wartości (określonych w drodze aktu delegowanego) wprowadzony zostanie bezwzględny obowiązek udostępniania tego rodzaju danych.
- **Dane w sektorze transportu i sektorze usług użyteczności publicznej:** odpowiednie przepisy obejmą wyłącznie przedsiębiorstwa publiczne, a nie przedsiębiorstwa prywatne. Zastosowanie będzie miał ograniczony zestaw obowiązków: za udostępnianie danych przedsiębiorstwa publiczne będą mogły pobierać opłaty przekraczające koszty krańcowe i nie będą zobowiązane do udostępniania danych, których nie chcą udostępnić.

KE: projekt dyrektywy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (re-use) COM(2018) 234

- **Pobieranie opłat:** zaostwienie przepisów, na podstawie których państwa członkowskie mogą stosować wyjątki od ogólnej zasady stanowiącej, że organy sektora publicznego nie mogą pobierać za udostępnianie informacji sektora publicznego opłat przekraczających poziom kosztów krańcowych związanych z ich rozpowszechnianiem. Stworzenie wykazu podstawowych zbiorów danych o wysokiej wartości, które powinny być dostępne bezpłatnie we wszystkich państwach członkowskich (wskazane powyżej zbiory danych, które zostaną określone w drodze aktu delegowanego).
- **Brak wyłączości:** wymogi w zakresie przejrzystości dotyczące umów publiczno-prywatnych, których przedmiotem są informacje sektora publicznego (kontrola ex ante, potencjalnie przeprowadzana przez krajowe organy ochrony konkurencji, oraz otwarty charakter samej umowy).

Coalition submits proposed amendments to PSI directive

18th October 2018 | News, Open Access, Open Data, Open Science

A coalition of library and research community representatives, comprised of EBLIDA, DCC, IFLA and SPARC Europe, recently submitted our position and proposed amendments to the Directive 2003/98/EC on the reuse of public sector information. The two documents were shared with EU rapporteurs and shadow rapporteurs with the request that our amendments be taken forward for consideration for the next stage of the process.

This latest move is part of a year-long advocacy effort to urge lawmakers to consider the library and research communities in the rewriting of Europe's copyright law.

Among the amendments proposed by the coalition was language:

- Stipulating that all wholly or majority-funded research be made open as default, or as closed as necessary as required by other bodies of law
- Broadening the definition of where data is stored, i.e beyond institution and subject-based repositories to include other local, national or international data infrastructure;
- Encouraging the consistent provision of data management plans;
- Requiring that data follow the FAIR data principles
- Specifying that Application Programming Interfaces (APIs) also be compatible with FAIR principles, being "self-descriptive and using open protocols"

The reasoning behind our proposals are detailed in our statement of support for the Proposal for the revision of Directive 2003/98/EC.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 sierpnia 2018 r. C-161/17 (Land Nordrhein-Westfalen przeciwko Dirkowi Renckhoffowi)

-
- P: Czy zamieszczenie we własnej publicznie dostępnej witrynie internetowej utworu swobodnie dostępnego za zgodą podmiotu praw autorskich dla wszystkich użytkowników Internetu w obcej witrynie internetowej **stanowi podawanie do publicznej wiadomości** w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29, jeżeli utwór zostaje najpierw skopiowany na serwer, a stamtąd przekazany do własnej witryny internetowej?
- O: Pojęcie „publicznego udostępniania” w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono zamieszczenie na stronie internetowej fotografii, która została wcześniej opublikowana na innej stronie internetowej bez ograniczeń uniemożliwiających jej pobranie i **za zgodą podmiotu praw autorskich**.
- Innymi słowy: **nie wolno, bez zgody właściciela praw autorskich, pobierać i udostępniać na swojej stronie internetowej fotografii udostępnionych na innej stronie internetowej.**

Wykorzystanie okładek

(...) Natomiast wykorzystanie okładek książek celem promocji na stronach internetowych bibliotek nie mieści się wprost w żadnym wyjątku dozwolonego użytku publicznego.

*Warto zwrócić uwagę jednak na instytucję uregulowaną w art. 33(3) PrAut, który pozwala na korzystanie z utworów w celu reklamy publicznie dostępnej wystawy lub publicznej sprzedaży utworów, w zakresie uzasadnionym promocją tej wystawy lub sprzedaży, a w szczególności dotyczy to publicznie dostępnych wystaw w muzeach, galeriach, salach wystawowych i obejmuje korzystanie z utworów w ogłoszeniach, katalogach i innych materiałach rozpowszechnianych dla promocji wystawy lub sprzedaży oraz wystawienie lub inne udostępnianie egzemplarzy utworów dla tych celów. Z uwagi na ograniczenie tego przepisu do wystaw oraz publicznej sprzedaży, biblioteki nie mogą bezpośrednio powołać się na niego, uzasadniając możliwość korzystania z okładki bez dodatkowych licencji lub zgód. Niemniej jednak, analizując przepisy o dozwolonym użytku, w sposób funkcjonalny wskazuje się możliwość korzystania z opraw książek celem **promocji czytelnictwa**, które stanowi nierozzerwalną część działań bibliotek.*

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że umieszczając zdjęcie okładki na stronie internetowej biblioteki trzeba zadbać o podanie niezbędnych informacji, takich jak podanie autorów wykorzystanych dzieł, w tym autora oprawy. (...)

LASSOTA, Joanna. Dozwolony użytek publiczny w działalności bibliotek. **Biuletyn EBIB**, [S.l.], n. 181, p. 1-10, wrz. 2018. ISSN 1507-7187. Available at: <<http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/654/796>>. Date accessed: 18 paź. 2018